

Forum

Instytut Allerhanda*

List otwarty w sprawie erygowania Instytutu Allerhanda

I. W tym roku mija dwudziesta rocznica rozpoczęcia przemian ustrojowych w Polsce, które pozwoliły na umacnianie koncepcji państwa prawnego zapoczątkowanej przez Trybunał Konstytucyjny jeszcze przed 1989 r. Odzyskane obszary wolności objęły także swobodę w prowadzeniu działalności gospodarczej, która energię Polaków pozwoliła skierować ku budowaniu indywidualnego i wspólnego dobrobytu. Kraj przyciągał zagraniczny kapitał finansowy, rozwijając jednocześnie własny kapitał intelektualny.

II. Systemowym przemianom ulegało również prawo. Przez długi czas import rozwiązań legislacyjnych stanowił najefektywniejszą strategię modernizacji systemu prawnego. Strategia ta była po części wyborem, po części zaś koniecznością związaną z przyjęciem *acquis communautaire*.

III. Badania rozwoju gospodarczego prowadzone na reprezentatywnej grupie państw o różnych ustrojach potwierdzają dobitnie, że dobre prawo i efektywnie funkcjonujące instytucje wpływają bezpośrednio na dobrobyt, czy – jak to określał Adam Smith – na „bogactwo narodów”. Dobre prawo i sprawne instytucje nie mogą zaś istnieć bez właściwego kapitału intelektualnego, zaangażowanego w działalność systemotwórczą.

IV. W wielu krajach funkcjonują, prywatne bądź międzyuniwersyteckie, niezależne ośrodki badawcze dedykowane studiom prawniczym. Wśród cieszących się szacunkiem i uznaniem jednostek tego typu można wymienić *T.M.C. Asser Instituut*, *Stockholm Institute for Scandinavian Law*, *American Bar Foundation*, *The British Institute of International and Comparative Law*, *Max-Planck-Institut für ausländisches und internationales Privatrecht*, *European Corporate Governance Institute* czy *Hague Academy of International Law*. Jednostki te różnią się profilem i zakresem działania, łączy je jednak elitarny charakter i środowiskowe uznanie. Są one jednocześnie owocem pewnego stopnia dojrzałości środowiska, swojego rodzaju inwestycją we własną tożsamość oraz ucieleśnieniem społecznego i misyjnego wymiaru zawodu prawnika.

V. Warto w tym miejscu odnieść się do znakomitych przykładów, których dostarcza historia nauki polskiej: nie można nie wspomnieć dzieła *Towarzystwa Przyjaciół Nauk* (1800 r.), *Polskiej Akademii Umiejętności* (1872 r.), *Kasy im. Józefa Mianowskiego* (1881 r.) czy *Towarzystwa dla Popierania Nauki Polskiej* (1901 r.). Dorobek ostatniego dwudziestolecia pozwala na to, aby w dwudziestą rocznicę przemian ustrojowych myśleć o podobnej, zbiorowej inicjatywie środowiskowej polskich prawników.

VI. Idea prawotwórcza oraz myśl wizjonerska, czyli produkty, które ma generować niezależny instytut naukowy, nie mogą znaleźć adekwatnego popytu ani wyceny na rynku tworzonym przez pojedynczych konsumentów tych dóbr. Docelowym ich odbiorcą jest ogół uczestników oraz państwo jako prawodawca i systemotwórca. Dawanie przyczynku do budowania systemu jest celem, który stanowi samo sedno działalności *pro publico bono*.

VII. Przez ostatnie dwie dekady budowa kapitału intelektualnego następowała w dużej mierze poprzez intensywny rozwój studiów i innych programów szkoleniowych. Nie sposób przecenić znaczenia tych programów. Należy wszakże mieć na względzie, że ich celem było głównie rozpowszechnianie istniejącej już wiedzy. Równolegle jednak konieczne jest inwestowanie w kreowanie wiedzy – w rozwój myśli prawnej i w intelektualny dialog środowiskowy oraz międzynarodowy.

VIII. Zwracamy się do przedstawicieli środowiska prawniczego oraz wszystkich interesariuszy, którym zależy na rozwoju polskiego prawa, z zachętą do wsparcia powołania apolitycznego, niezależnego instytutu interdyscyplinarnych i porównawczych studiów nad rolą instytucji prawnych w konstytuowaniu oraz funkcjonowaniu rynku, zarówno z punktu widzenia kształtu danej regulacji, jak i ram instytucjonalnych jej tworzenia, uwzględniając przede wszystkim prawo prywatne, w tym prawo handlowe, upadłościowe, a także prawo procesowe, prawo gospodarcze oraz prawo rynku finansowego i kapitałowego, czyli te obszary prawa, których efektywność znajduje najprostsze przełożenie na wzrost ekonomiczny i gospodarczą *prosperity* kraju.

IX. Planowany instytut będzie nosił imię Maurycego Allerhanda. Profesor Allerhand należał do najwybitniejszych polskich prawników XX w. Był nie tylko znakomitym naukowcem, nauczycielem akademickim, kodyfikatorem i adwokatem, ale nade wszystko człowiekiem wielkiego charakteru. Jego życie i dzieło są symboliczne dla pojęcia integracji. Integracyjny wymiar Patrona odnajdujemy w biografii i szlaku życiowym, pochodzeniu i asymilacji, uprawianej komparatystyce i interdyscyplinarności. Co więcej, dla współczesnych polskich prawników dzieła profesora Allerhanda, zwłaszcza wielokrotnie reprodukowany „**Komentarz do Kodeksu Handlowego**”, stanowią międzypokoleniowe *iunctim*. Prace te były zresztą pierwszymi przewodnikami w trudnym dziele transformacji gospodarczej, którego dwudziestą rocznicę obchodzimy.

X. Planowany Instytut powinien przywiązywać szczególną wagę do formowania naukowego i osobowościowego młodego pokolenia polskich prawników. Cele te mogłyby być realizo-

* Kontakt z Instytutem Allerhanda: instytut@allerhand.pl.

wane przede wszystkim przez utworzenie w ramach instytutu Funduszu Stypendialnego im. Maurycego Allerhanda, który wspomagałby finansowo prace naukowo-badawcze, zwłaszcza zaś projekty doktorskie i habilitacyjne.

XI. Ważnym elementem jest zwrócenie się do wszystkich naszych znakomitych młodych Koleżanek i Kolegów, którzy uzyskawszy stopnie naukowe w najlepszych ośrodkach zagranicznych, przeżywają rozterki związane z perspektywą powrotu i kontynuowania pracy naukowej w Polsce i dla Polski. Przez wiele lat rozbudowano liczne projekty umożliwiające młodym Polakom zdobywanie doświadczenia w pracy akademickiej i stopni naukowych za granicą. Brakuje jednak równoważnego mechanizmu zagospodarowania pozyskanego w ten sposób kapitału ludzkiego. Komplementarnym działaniem byłoby więc stworzenie adekwatnej infrastruktury do pracy naukowej w kraju.

XII. Instytut powinien być życzliwy i otwarty również dla przedstawicieli nauki prawa z innych państw. Biografia Patrona każe myśleć w pierwszym rzędzie o Ukrainie, Niemczech i Austrii. W ten sposób integracyjny wymiar życia i dzieła profesora Maurycego Allerhanda zyskałby kontynuację w przyszłości.

XIII. W zamierzeniu Instytut miałby stanowić przyczynek do podniesienia rangi Polski na europejskim forum akademickim i uczynienia głosu Polski donioślejszym w międzynarodowej debacie na temat kierunków rozwoju prawa wspólnotowego i międzynarodowego poprzez zabieranie głosu w debacie na poziomie wspólnotowym (UE) oraz międzynarodowym (zwłaszcza OECD) w zakresie kształtowania prawa europejskiego, tworzenia międzynarodowych standardów w obrocie handlowym, ujednoczenia prawa prywatnego, pomocy merytorycznej i organizacyjnej dla krajów rozwijających się, reformy prawa i instytucji w okresie transformacji, a także dobrych praktyk w *corporate governance*.

XIV. Planowany Instytut został pomyślany jako instytucja *non-profit* działająca *pro publico bono*, a ewentualne zyski będą przeznaczone na działalność statutową. Pozyskiwanie funduszy będzie się odbywało na zasadzie transparentności oraz dywersyfikacji.

List otwarty został również wyłożony do podpisu, dla osób popierających jego przesłanie, na stronie internetowej: www.allerhand.pl

Wykaz Sygnatariuszy Listu Otwartego w sprawie powołania Instytutu Allerhanda

(stan na 1.10.2009 r.)

dr Leszek Allerhand, doktor nauk medycznych, wnuk i jedyny żyjący spadkobierca spuścizny prof. Maurycego Allerhanda, były Ordynator Szpitala w Zakopanem, były główny lekarz Kadry Olimpijskiej w sportach zimowych;
 adw. Joanna Agacka-Indecka, Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej;
 prof. dr hab. Ewa Bagińska, Uniwersytet Gdański;
 prof. dr hab. Jan Barcz, Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie;
 dr Jacek Bąk, Nörr Stiefenhofer Lutz;
 dr hab. Katarzyna Bilewska, Uniwersytet Warszawski;
 Michał Bobrzyński LL.M. (Harvard), Centrum C-Law.org;
 doc. Andrij Bojko, Dziekan Wydziału Prawa Uniwersytetu im. Iwana Franki we Lwowie;
 prof. dr hab. Janusz Borkowski, Uniwersytet Łódzki;
 not. Lech Borzemski, Prezes Krajowej Rady Notarialnej;
 prof. dr hab. Zdzisław Brodecki, Uniwersytet Gdański;
 prof. dr hab. Andrzej Catus, Szkoła Główna Handlowa;
 dr Mirosław Cejmer, Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego;
 Christophe Ceska, Konsul Generalny Republiki Austrii w Krakowie;
 prof. dr hab. Aleksander Chłopecki, Uniwersytet Warszawski;
 prof. dr hab. Krystyna Chojnicka, Dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego;
 prof. dr hab. Henryk Cioch, Katolicki Uniwersytet Lubelski;
 prof. dr hab. Jan Czekaj, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie;
 prof. dr hab. Wiesław Czyżowicz, Szkoła Główna Handlowa;
 not. Anna Dańko-Roesler, Prezes Stowarzyszenia Notariuszy RP;
 prof. dr hab. Grzegorz Domański, Uniwersytet Warszawski;
 dr Przemysław Drapała, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu;
 prof. dr hab. Tadeusz Ereciński, Uniwersytet Warszawski;
 prof. dr hab. Józef Frąckowiak, Uniwersytet Wrocławski;

r. pr. Marek Furtek, Prezes Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej;
 adw. Henryk Gaertner, Kubas Kos Gaertner – Adwokaci;
 prof. dr hab. Lech Gardocki, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego;
 prof. dr hab. Tomasz Gizbert-Studnicki, Uniwersytet Jagielloński;
 prof. dr hab. Bogusława Gnela, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie;
 prof. dr hab. Edward Gniewek, Uniwersytet Wrocławski;
 prof. dr hab. Jacek Gołaczyński, Uniwersytet Wrocławski;
 Łukasz Gorywoda, Europejski Instytut Uniwersytecki we Florencji;
 SSN Jacek Gudowski, Sędzia Sądu Najwyższego;
 dr Andrzej Herbet, Katolicki Uniwersytet Lubelski;
 dr Anna Hrycaj, Wyższa Szkoła Pedagogiki i Administracji w Poznaniu;
 adw. Jakub Jacyna, Prezes Fundacji Adwokatury Polskiej;
 prof. dr hab. Jerzy Jacyszyn, Uniwersytet Wrocławski;
 prof. dr hab. Andrzej Jakubecki, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej;
 prof. dr hab. Andrzej Janiak, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu;
 Agnieszka Jańczuk, Europejski Instytut Uniwersytecki we Florencji;
 prof. dr hab. Wojciech Katmer, Uniwersytet Łódzki;
 prof. dr hab. Andrzej Kidyba, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie;
 adw. Adam Klimczyk, Kaczor Klimczyk Pucher Wypiór;
 Katarzyna Kłaczyńska LL.M. (Harvard), Centrum C-Law.org;
 Michał Kłaczyński LL.M. (Harvard), Centrum C-Law.org;
 prof. dr hab. Andrzej Koch, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu;
 prof. dr hab. Wojciech Kocot, Uniwersytet Warszawski;
 adw. Rafał Kos, Kubas Kos Gaertner – Adwokaci;
 prof. dr hab. Apoloniusz Kostecki, Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego;

- dr *Małgorzata Kożuch*, Naczelna Rada Adwokacka;
 prof. dr hab. *Andrzej Kubas*, Uniwersytet Jagielloński;
 prof. dr hab. *Zbigniew Kuniewicz*, Uniwersytet Szczeciński;
 prof. dr hab. *Zbigniew Kwaśniewski*, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu;
 prof. dr hab. *Franciszek Longchamps de Bérier*, Uniwersytet Jagielloński;
 prof. dr hab. *Rett Ludwikowski*, The Catholic University of America;
 prof. dr hab. *Ewa Łętowska*, Sędzia Trybunału Konstytucyjnego;
 prof. dr hab. *Piotr Machnikowski*, Uniwersytet Wrocławski;
 dr *Marek Maciąg*, Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego;
 prof. dr hab. *Dorota Malec*, Uniwersytet Jagielloński;
 prof. dr hab. *Jerzy Malec*, Rektor Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego;
 prof. dr hab. *Ryszard Markiewicz*, Uniwersytet Jagielloński;
 dr *Maciej Mataczyński*, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu;
 prof. dr hab. *Andrzej Mączyński*, Uniwersytet Jagielloński;
 prof. dr hab. *Marek Michalski*, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie;
 adw. *Stanisław Mikke*, Redaktor Naczelny czasopisma „Palestra”;
 SSR *Zbigniew Miczek*, Sędzia Sądu Rejonowego w Tarnowie;
 prof. dr hab. *Krystyna Michałowska-Gorywoda*, Szkoła Główna Handlowa;
 doc. *Małgorzata Modrzejewska*, Uniwersytet Warszawski;
 prof. dr hab. *Jacek Napierała*, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu;
 prof. *Vytautas Nekrošius*, Dziekan Wydziału Prawa Uniwersytetu Wileńskiego;
 prof. dr hab. *Roman Niestrój*, Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie;
 prof. dr hab. *Artur Nowak-Far*, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie;
 prof. dr hab. *Aurelia Nowicka*, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu;
 prof. dr hab. *Leszek Ogiegło*, Uniwersytet Śląski;
 prof. dr hab. *Andrzej Oklejak*, Uniwersytet Jagielloński;
 prof. dr hab. *Adam Olejniczak*, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu;
 prof. dr hab. *Jan Olszewski*, Uniwersytet Rzeszowski;
 prof. dr hab. *Adam Opalski*, Uniwersytet Warszawski;
 dr *Wiesław Opalski*, Uniwersytet Warszawski;
 dr *Krzysztof Oplustil*, Uniwersytet Jagielloński;
 dr *Konrad Osajda*, Uniwersytet Warszawski;
 prof. dr hab. *Stanisław Owsiak*, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie;
 dr *Marcin Ożóg*, Centrum C-Law.org;
 prof. dr hab. *Janina Panowicz-Lipska*, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu;
 prof. dr hab. *Maksymilian Pazdan*, Uniwersytet Śląski;
 prof. dr hab. *Krzysztof Pietrzykowski*, Uniwersytet Warszawski;
 prof. dr hab. *Jerzy Pisuliński*, Uniwersytet Jagielloński;
 prof. dr hab. *Jerzy Poczobut*, Uniwersytet Warszawski;
 prof. dr hab. *Wojciech Popiołek*, Uniwersytet Śląski;
 dr *Marek Porzycki*, Uniwersytet Jagielloński;
 prof. dr hab. *Maria Poźniak-Niedzielska*, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej;
 prof. dr hab. *Urszula Promińska*, Uniwersytet Łódzki;
 prof. dr hab. *Małgorzata Pyziak-Szafnicka*, Dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego;
 prof. dr hab. *Wojciech Pyziół*, Uniwersytet Jagielloński;
 dr *Arkadiusz Radwan*, Centrum C-Law.org;
 prof. dr hab. *Zbigniew Radwański*, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu;
 prof. dr hab. *Jerzy Rajski*, Uniwersytet Warszawski;
 dr *Adam Redzik*, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Uniwersytet Warszawski;
 dr *Mateusz Rodzyńkiewicz*, Oleś & Rodzyńkiewicz;
 dr *Wojciech Rogowski*, Szkoła Główna Handlowa;
 prof. dr hab. *Michał Romanowski*, Uniwersytet Warszawski;
 prof. dr hab. *Wojciech Sadurski*, Europejski Instytut Uniwersytecki we Florencji;
 prof. dr hab. *Marek Saffan*, Sędzia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości;
 prof. dr hab. *Tomasz Siemiątkowski*, Szkoła Główna Handlowa;
 prof. dr hab. *Aleksander Skotnicki*, Ordynator Kliniki Hematologii Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie, Prezes Fundacji „Stradomskie Centrum Dialogu”;
 dr *Ludwik Sobolewski*, Prezes Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie;
 prof. dr hab. *Robert Stefanicki*, Uniwersytet Wrocławski;
 prof. dr hab. *Tomasz Sokołowski*, Dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu;
 prof. dr hab. *Stanisław Sołtysiński*, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu;
 dr *Tomasz Sójka*, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu;
 dr *Marcin Spyra*, Uniwersytet Jagielloński;
 prof. dr hab. *Miroslaw Stec*, Uniwersytet Jagielloński;
 prof. dr hab. *Aleksander Surdej*, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie;
 prof. dr hab. *Andrzej Szajkowski*, Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk;
 prof. dr hab. *Ryszard Szostak*, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie;
 prof. dr hab. *Włodzimierz Szpringer*, Szkoła Główna Handlowa;
 prof. dr hab. *Andrzej Szumański*, Uniwersytet Jagielloński;
 prof. dr hab. *Stanisław Waltoś*, Uniwersytet Jagielloński;
 dr *Roman Uliasz*, Uniwersytet Rzeszowski;
 dr *Joanna Warchoł*, Parlament Europejski;
 adw. *Tomasz Wardyński*, Wardyński i Wspólnicy;
 prof. *Szewach Weiss*, były Ambasador Izraela w Polsce;
 prof. dr hab. *Karol Weitz*, Uniwersytet Warszawski;
 dr hab. *Jacek Widło*, Katolicki Uniwersytet Lubelski;
 dr *Piotr M. Wiórek*, Uniwersytet Wrocławski;
 prof. dr hab. *Tadeusz Wiśniewski*, Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie;
 prof. dr hab. *Stanisław Włodyka*, Uniwersytet Jagielloński;
 prof. dr hab. *Tadeusz Włodyka*, Uniwersytet Jagielloński;
 prof. dr hab. *Sławomira Wronkowska-Jaskiewicz*, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu;
 dr *Michał Wyrwiński*, Uniwersytet Jagielloński;
 r. pr. *Krzysztof Zakrzewski*, Domański Zakrzewski Palinka;
 prof. dr hab. *Kazimierz Zawada*, Uniwersytet Jagielloński;
 dr *Bohdan Zdziennicki*, Prezes Trybunału Konstytucyjnego;
 prof. dr hab. *Bronisław Ziemianin*, Uniwersytet Szczeciński;
 prof. dr hab. *Andrzej Zoll*, Uniwersytet Jagielloński;
 prof. dr hab. *Fryderyk Zoll*, Uniwersytet Jagielloński;
 prof. dr hab. *Marek Zubik*, Uniwersytet Warszawski